

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه
جهت دریافت دکترای دندانپزشکی

موضوع:

بررسی رابطه بارداری با التهاب، خونریزی و
ازدیاد حجم موضعی لثه

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر صدیقه عظیمی حسینی

نگارش:

بیتا بنداری - بیتا جزء خواجه نوری

شماره پایان نامه: ۳۴

سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶

بارداری دورانی است که طی آن بدن دچار تغییرات فیزیولوژیک اساسی می‌گردد. از مهمترین این تغییرات، تغییرات اندوکرینی، قلبی و عروقی، خونی، تنفسی، گوارشی و ادراری می‌باشند. همچنین در این دوران تغییرات هورمونی متعددی در بدن اتفاق می‌افتد که مهمترین آنها ترشح مقدار زیادی هورمونهای گنادوتروپین جفتی، سوماتوتروپین جفتی و بویژه استروژن و پروژسترون می‌باشد. تغییرات هورمونی ایجاد شده طی دوران بارداری، بر روی بافتهای مختلف بدن تأثیرگذار است که یکی از این بافتهای انساج پرودنشیوم موجود در دهان، بویژه بافت لثه می‌باشد.

از مهمترین تظاهرات دهانی در دوران بارداری می‌توان از ژنژیویت، تومور حاملگی، افزایش پوسیدگی دندان و افزایش بزاق نام برد که البته مهمترین یافته دهانی در این دوران همان ژنژیویت بارداری است که علت ایجاد آن در رابطه با تأثیر هورمونهای جنسی زنانه و پرعروق شدن آن ذکر شده است.

در دوران بارداری به سبب ایجاد تغییرات مختلف فیزیولوژیک و پاتولوژیک در بدن باید ملاحظات خاصی در نظر گرفته شود. این ملاحظات می‌تواند در زمینه‌های مختلف تغذیه‌ای، رادیوگرافی، دارویی و دندانپزشکی باشد. با در نظر گرفتن این مسائل می‌توان از آسیب رسیدن احتمالی به مادر و جنین جلوگیری نمود و زمینه ایجاد محیطی هرچه مناسب‌تر را برای رشد جنین فراهم کرد.

با وجود آنکه به نظر می‌رسد تغییرات لثه‌ای در دوران بارداری به نحو چشمگیری بارز گردد ولی در طی تحقیقات به عمل آمده برای احتمال بروز این تغییرات لثه‌ای، درصد‌های متفاوتی بیان گردیده است به گونه‌ای که بعضی محققین احتمال بروز این تغییرات را در ۵۰ الی ۱۰۰ درصد موارد و عده‌ای دیگر آن را در ۱۰ الی ۷۰ درصد موارد و تومور حاملگی را در ۱/۸ الی ۵ درصد موارد گزارش کرده‌اند. با توجه به محدوده آماری وسیع گزارش شده در تحقیقات فوق، جهت اثبات رابطه بارداری با التهاب، خونریزی و ازدیاد حجم موضعی لثه، ضرورت انجام تحقیق کاملتری جهت اثبات رابطه بین بارداری و تغییرات بافت لثه برای دستیابی به آماری دقیق‌تر استنباط می‌گردد. به همین سبب بر آن شدیم تا تحقیقی را در مورد رابطه بارداری و تغییرات ایجاد شده در بافت لثه‌ای خانمهای باردار انجام دهیم.

در پژوهش حاضر که بر روی خانمهای باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی-درمانی شهر قزوین انجام گرفت از مجموع ۳۶۵ نفر خانم باردار و ۵۲۰ نفر خانم غیرباردار که مورد بررسی قرار گرفتند، ۱۰۰ نفر در گروه مورد و ۱۰۰ نفر در گروه شاهد باقی ماندند. محدوده سنی این افراد ۱۸ تا ۴۰ سال و میانگین سنی آنها برای گروه مورد ۲۴/۱ و برای گروه شاهد ۲۵/۱۲ سال بود.

روش تحقیق به صورت Analytical Study از نوع Prospective و تکنیک جمع‌آوری اطلاعات به صورت Observation و Interview (Face to Face) بود.

روش تحقیق بدین صورت بود که ابتدا اطلاعات لازم طبق پرسشنامه طرح تحقیقاتی

برای افراد گروه مورد تکمیل شد. سپس اقدام به معاینه کلینیکی شده و نتایج حاصله در پرسشنامه ثبت گردید. با توجه به اینکه در طراحی این تحقیق دوگروه مورد و شاهد مدنظر بودند و بررسی انجام شده از نوع کنترل با مشابه سازی (Match Control) بود، بدین منظور از ۵۲۰ نفر خانم غیرباردار مورد بررسی در نهایت، ۱۰۰ نفر خانم غیرباردار متأهل، در گروه شاهد باقی ماندند. بنابراین گروه شاهد از نظر متغیرهای سن، میزان تحصیلات، وضعیت اشتغال، تعداد دفعات مسواک زدن، شاخص پلاک دندانی و شاخص کلکولوس تا حد امکان نسبت به گروه مورد یکسان انتخاب شدند.

نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که با وجود یکسان کردن متغیرهای مداخله گر، باز هم در خانمهای باردار میزان شاخص لثه‌ای نسبت به گروه غیرباردار افزایش چشمگیری نشان می‌دهد که می‌توان این اثر را به تغییرات فیزیولوژیک به وجود آمده در بافت لثه‌ای طی این دوران، نسبت داد که البته در صورت وجود عوامل محرک موضعی این التهاب تشدید می‌گردد. علاوه بر این، مشخص گردید که با افزایش شاخص پلاک دندانی، میزان شاخص لثه‌ای در خانمهای باردار افزایش پیدا می‌کند. این تحقیق نشان می‌دهد که با افزایش ماه بارداری شاخص لثه‌ای افزایش می‌یابد که حداکثر این میزان در ماه هشتم بارداری می‌باشد. همچنین این مطالعه بیان می‌نماید که شاخص لثه‌ای در افراد باردار با میزان تحصیلات و وضعیت اشتغال در ارتباط می‌باشد، بطوریکه با افزایش میزان تحصیلات (بویژه در رده‌های تحصیلی بالاتر) و در افراد شاغل نسبت به گروه خانه‌دار، کاهش نشان می‌دهد. همچنین در افرادی که بهداشت دهانی بهتری داشتند کاهش شاخص لثه‌ای مشهود بود.